

I. М. Мудра

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації
e-mail: arlane@ukr.net, ORCID: 0000-0001-8757-8873
Національний університет «Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79000, Україна

М. О. Кіца

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації
e-mail: imkitsa@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0704-5012
Національний університет «Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79000, Україна

ІСТОРІЯ ТРЕВЕЛ-ПРОГРАМ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

У статті розглянуто сучасний стан тревел-журналістики на українських телеканалах. Простежено хронологію становлення та розвитку тревел-журналістики на українському телебаченні як нового тематичного напрямку. Завдяки дослідженню еволюції тревел-програм можна побачити риси нових тревел-програм і стверджувати, що сучасні тревел-програми на українському телебаченні є кращими та цікавішими від своїх попередників у 1990-х рр. та на початку 2000-х рр. Кожна з проаналізованих програм має свою особливість, яка може полягати в географічному охопленні, тематичній специфіці, майстерності ведучих тощо. Але об'єднує всі ці програми елемент подорожі та пізнавальний характер. Найбільше тревел-передач на українському телебаченні створено у 2011 р. Деякі з них виходили лише впродовж одного сезону, інші ж транслюють і досі. Це програми «Світ навиворіт» Дмитра Комарова та «Орел і Решка». Секретом успіху цих передач є автентичний контент, цікавий задум програми і, звісно ж, майстерність ведучих. Якщо в програмі «Орел і решка» пари ведучих постійно змінюються, то в «Світі навиворіт» автор і ведучий програми є незмінним. Більше того, впізнаваність та рейтинг Дмитра Комарова постійно зростає, що дає підстави говорити про його неабиякий авторитет та майстерність, а також вдало підібрані країни для подорожей і формат програми. Оригінальними є також програми «Єврочекін» та «Заробітчани», де, крім подорожей, ведучі розкривають особливості життя та роботи за кордоном. Ці передачі мають прикладне значення, адже в «Єврочекіні» ведучі висвітлюють особливості подорожей за кордон на власному авто, а в «Заробітчанах» – специфіку роботи та заробітку коштів у різних державах. Загалом результати дослідження вказують на те, що сучасні тревел-програми перебувають на порозі нового етапу розвитку.

Ключові слова: тревел-журналістика, тревел-шоу, тревел-передачі, подорожі, телеканали.

I. Вступ

Тревел-програми є рейтинговими телепередачами на українських телеканалах. Вони не втрачають своєї актуальності та новизни, тому часто архівні випуски транслюють повторно. В історії українських тревел-телепередач є багато тих, які є із цікавими та неповторними концепціями, які можна розглядати як зразки для наслідування під час створення нових тревел-просків. Однак нам не вдалося знайти дослідження, де б були розглянуті всі тревел-програми, які транслювали на українському телебаченні.

Тревел-журналістика є одним з найперспективніших напрямів дослідження. Тревел-журналістиці присвячені праці таких українських науковців, як: В. Катренко, І. Печеранський, Ю. Полежаєв. З-поміж закордонних авторів відзначимо таких, як: є С. Лучинська, І. Показаньєва, Т. Редькіна, F. Hanusch, C. Kaufmann, B. Cocking, A. Duffy, N. Krivtsov та ін. Однак історія розвитку тревел-передач на українському телепросторі є мало вивченою, що спонукало нас до цього дослідження.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета статті – розглянути всі тревел-програми, які транслювали українські телеканали, в одному дослідженні.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: знайти та проаналізувати тревел-передачі, які транслювали українські телеканали впродовж 1991–2019 рр.; порівняти ці програми та передбачити перспективи існування телепрограм цього жанру.

Під час дослідження основними методами були системний, структурно-функціональний, історичний та порівняльний, історіографічний та контент-аналізу.

III. Результати

Тревел-програми є популярними на українському телебаченні. Нині багато провідних телеканалів намагаються свою сітку мовлення урізноманітнити такими програмами, бо вони не лише збільшують рейтинги, а й залучають молодіжну аудиторію.

Тревел-журналістика (від англ. Travel journalism) у сучасній теорії масових комунікацій – це особливий напрям журналістики, який надає масовому споживачеві інформацію про подорожі, зачіпає теми історії, географії, культури, мистецтва, туризму, етики, філософії тощо [3, с. 34].

Першою українською тревел-передачею вважаємо «На перший погляд», яка у 1995–1996 рр. почала виходити на телеканалі «Приват TV» (Харків). Програма з'явилася як органічне продовження програми «Преданья старины глубокой». Згодом назву програми змінили на «Не перший погляд». Його автором і ведучою була Ольга Котлицька. Виходила програма протягом 20 років на Першому національному телеканалі та 5 телеканалі. За час існування програми було відвідано 60 країн світу. Ця програма – суб'єктивний, авторський погляд на ту чи іншу країну, людей, що в ній живуть, їхні традиції, історію, культуру. Вийшло 1000 випусків по 20 хвилин.

Наступні тревел-передачі – це «Не перший погляд» і «Феєрія мандрів», вони також виходили на 5 каналі. Ці програми позиціонували себе як авторські проекти, але були більш подібні до рекламних. Телепередача «Не перший погляд» показувала оригінально глядачу авторський погляд на країну, людей, традиції. Але також було багато прихованої реклами авіаліній, готелю, лікарень тощо.

У 2004 р. для українських глядачів почали транслювати телепроект «На власні очі» («Своими очима»), який присвячений мандрівкам, він переконував глядачів у тому, що життя прекрасне, тому потрібно подорожувати. Проект мав на меті познайомити глядачів з різними екзотичними куточками землі. Він складався з понад 80 фільмів про подорожі, автором яких є Ігор Синіцин. Він є організатором і учасником подорожей. Відвідуючи різні країни та континенти, команда проекту розповідала про цікаві факти, визначні місця, різні особливості, які побачили «своїми очима», спілкувалися з місцевими жителями. Основним завданням проекту є популяризація активного відпочинку та подорожей, автори хотіли спонукати глядачів подорожувати. У телепередачі «На власні очі» можна побачити стандартні речі, які притаманні багатьом тревел-програмам: місцеві визначні пам'ятки, традиції країни, факти та історичні довідки. Але роздлинкою програми було те, що автори намагалися прокласти власні маршрути й побувати там, де люди взагалі до них не подорожували. Наприклад, на Чукотці. Ще одна особливість продукту – пропаганда різних видів подорожей: лижі, піші прогулянки, альпінізм тощо [2].

Продовжив хвилю мандрівної тематики телеканал СТБ із програмою «Навколо світу» з Михайлом Кожуховим у 2007 р. Головне завдання програми – познайомити аудиторію з тим, що ще не вдавалося побачити нікому з українських мандрівників. Географія експедицій широка: від Ісландії до Південної Африки й від Австралії до Чилі. У програмі показують загублені в джунглях храми й стародавні міста, затонулі кораблі, маловідомі культурно-історичні пам'ятки, племена й народи, про існування яких мало хто знав.

У 2008 р. почали транслювати авторську програму «Феєрія мандрів» – це 26-хвилинна програма про кращі місця відпочинку в Україні та за кордоном, її ведучий – Ігор Захаренко. Її транслювали по 60 каналах в Україні. Це програма є пізнавальною, але не розважальною. Ведучий їздить по світу й розповідає про визначні місця.

У 2010 р. на телеканалі «Перший національний» вийшла пізнавально-розважальна програма «Навколо світу за 48 годин». Автори проекту назвали телепередачу першим в Україні туристичним реаліті-шоу. Мандрівники – пара ведучих Ігор Посипайко і Настя Дрізо, менш ніж за півгодини знайомлять глядачів з новими, незвіданими країнами. Ведучі мають 48 годин, аби показати глядачеві нове місто Європи. Однак програма не лише про визначні місця Європи, а й про пригоди ведучих на тлі національного колориту. Це динамічна пригода та рецепт бюджетних подорожей на вікенд. Адаже показують, що можна побачити за 48 годин, маючи бюджет 500 євро [1]. Але в програмі роблять акцент на ті місця, про які гідни та довідники зазвичай не розповідають.

Екзотична, оригінальна й екстремальна тревел-передача Дмитра Комарова «Світ навиворіт» стартувала на телеканалі «1+1» у грудні 2010 р. «Світ навиворіт» автор проекту і ведучий Дмитро Комаров презентує як документально-пізнавально-розважальну програму. Вона постійно поновлюється новими випусками й не втрачає популярності до сьогоднішніх днів. Суть програми полягає в тому, що Дмитро Комаров подорожує по світу, обирає місця, які найменш досліджені мандрівниками. Програму знімають у реальному часі, інколи вона нагадує щоденники мандрівників.

У 2011 р. телеканал «Інтер» представив нову програму «Наші». Двоє ведучих Анна Єлісеєєва та Ярослав Лодигін їдуть до однієї з країн, де показують її традиції та визначні місця, а також звертають увагу на те, як українці в ній живуть, як у ній ставляться до наших співвітчизників. Здебільшого основний акцент роблять на успішних українцях на чужині. Ведучі проекту

дивляться на світ нашими, тобто українськими, очима. На сторінці телеканалу «Інтер» є 14 випусків програми. Вони є симбіозом туристичної програми й лайфсторі. Меседж програми – розвінчати стереотип про те, що українці за кордоном – це не лише діаспора, заробітчани або дівчата, що вийшли заміж за іноземців, а й успішні люди, які знайшли своє місце на чужині.

2011 рік був багатий на ще одну програму – «Попелюшка для Баскова». Крім туристичної лінії, має ознаки дейтинг-шоу. Варто зазначити, що це ранкова передача. Згідно з концепцією проєкту, російський співак Микола Басков здійснив навколосвітню подорож з переможницею кастингу Іриною. Співак виступав у ролі гіда, завданням якого було надати глядачу максимум інформації й показати за кілька днів найцікавіші місця.

У 2011 р. українським глядачам також транслювали програму на телеканалі «K1» під назвою «Пройдисвіт». Це своєрідний мікс тележурналу та записок мандрівника. Як розповів автор проєкту С. Мамаєв, головний герой програми – це людина з камерою, яка називає себе Пройдисвітом. Він досвідчений мандрівник, однак не потрапляє в кадр, знімає все, фіксує і пам'ятки, і провулки міст [2]. За концепцією, Пройдисвіт розповідає глядачу те, чим зазвичай діляться з друзями після відраджень. Тому «Пройдисвіт» показує, як дістатися до конкретних місць, на що звернути увагу під час купівлі чи обміну валют. Телепередачу знімали так, щоб глядач міг повторити показаний маршрут.

У цьому ж році на каналі K1 транслювали ще одну тревел-програму – «У пошуках пригод». Ми б цю програму назвали документальною, але самі автори її називали серіалом, де головний герой Михайло Кожухов. «У пошуках пригод» – це російський телепроєкт, який знімали протягом 2002–2006 рр. Головний герой приїжджає до країни, обирає специфічну професію, більш притаманну обраній країні, та починає її освоювати. Під час навчання нового ремесла, Михайло Кожухов спілкується з місцевими жителями, розповідає історії, цікаві факти, а в кінці просить відповісти на питання: «Що найголовніше в житті?».

Телепередачу «The Ukrainians» також транслювали на телеканалі «K1». Її автор та ведучий Артемій Сурін вирішив об'їхати на машині всю планету. Почав свою подорож із США. Мета проєкту не лише в тому, щоб проїхати континент на машині, а й показати місцеву автокультуру. Також у програмі розповідають про особливості автопересування по країні, приділяють увагу місцевим визначним пам'яткам, звичаям, цінам. Телепередача є цікавою й корисною для тих, хто збирається пересуватися на автомобіля в різних країнах. Автор А. Сурін хотів показати українців світові й світ українцям [2].

У 2011 р. вийшла в ефір ще одна рейтингова програма – «Орел і решка». За сценарієм програми, кожні вихідні двоє ведучих вирушають до різних міст світу. За правилами програми, один ведучий повинен прожити суботу й неділю на 100 доларів (для європейських країн – 88 євро або більше, відповідно до поточного обмінного курсу), а другий може витратити необмежені засоби, які зберігаються на золотій карті. Щоб вирішити, хто з них буде жити, як мільйонер, а хто буде вчитися виживанню, ведучі перед кожною подорожжю кидають монету, і щоразу все вирішує орел або решка. Телеглядачі й нині дивляться цю телепередачу на українських телеканалах.

Програма «Безумний автостоп» вийшла на екрани «Нового каналу» у 2013 р. Двоє хлопців Вася Москаленко і Стас Капралов подорожують Європою автостопом. Вони не проходять стандартні маршрути туристів, вони шукають щось цікаве, екстремальне й небезпечне. Цю програму позиціонували як таку, яка твориться без сценаріїв і режисерів. У 2014 р. програма змінила формат і назву на «1000 жіночих бажань». Ведучі й далі подорожують автостопом, але мають також виконувати жіночі бажання від звичайних глядачок. Кожна жінка, незалежно від віку й статусу, може в соцмережах озвучити їм своє бажання. Але виконати вони беруться лише 1000 жіночих бажань. Вийшло 17 випусків програми «Безумного автостопа» і 10 випусків «1000 жіночих бажань».

Телеканал «НТН» у 2014 р. презентував програму «Поїхали». Її позиціонували як екстрим-тревел шоу. Кожна серія – нова країна, дивне місто, захопливий спортивний екстрим. Разом з ведучим глядачі відвідували найдивніші куточки Мюнхена (Німеччина), Гдині (Польща), Кашкайша (Португалія), Загреб (Хорватія), Більбао (Іспанія), Санторіні (Греція), Софії (Болгарія), Неаполя (Італія). Крім мандрівок, глядач також отримувал екстрим-враження змагань з мотоциклом, авіаслалому, брейкдансу, BMX (трюки на велосипедах) та багато іншого. Цікаво було те, що ведучий Дмитро Казанцев уперше літав на спортивному літаку, робив трюки на мотоциклі й велосипеді, вчився танцювати брейкданс і ввіймав хвилю на дошці для серфінгу прямо посередині парку в Мюнхені. На офіційному сайті телеканалу «НТН» є лише 9 випусків програми.

У 2014 р. телеканал «Перший Національний» (теперішня назва «UA: перший») представив глядачам програму «Нотатки на глобусі». Разом із творчою групою програми глядачі «UA: Першого» знайомились із найбагатшими людьми на планеті – катарцями, дізналися, який подарунок зробили ліванцям чужопланетяни, приміряли індійське сарі, «загриміли» до латвійської в'язниці, милувалися новобудовами єдиної нової столиці на пострадянському просторі – Астани... Цю програму не назвеш тревел-шоу, бо вона нагадує документальну програму на 15 хвилин. Тут немає ведучих, які б подорожували країною й на камеру розповідали про найвизначніші пам'ятки архітектури.

У 2014 р. вийшла на екрани телеканалу «НЛО» програма «Єврочекін». Двоє молодих товаришів, у яких цілком різні смаки й погляди на життя, вирушають у подорож Європою на автомобілі, щоб раз і назавжди вирішити суперечку «чи краще там, де нас немає». За місяць вони відвідають 20 країн, в яких на власному досвіді випробують усі принади й труднощі неорганізованого автотуризму, дізнаються багато нового про правила життя в різних країнах, поспілюються з українцями, що живуть або працюють у різних куточках Європи. Програма є корисною для тих, хто подорожує автомобілем, бо глядачі в ній можуть отримати інформацію про те, що робити якщо сталася ДТП, що таке платні автостради, як сплачувати штрафи за неправильну паркову тощо.

У грудні 2014 р. стартував у медіапросторі проєкт гурту «Фолькнери» – «Двоколісні хроніки». Його авторами й виконавцями є Володимир Муляр та Ярина Квітка. Ідея проєкту полягає в тому, щоб на велосипедах об'їхати різні країни й вивчати різні культури, відшукуючи місцевий колорит. Ведучі живуть у наметі або у когось з місцевих мешканців, також на проживання витрачають мінімальну кількість грошей і намагаються обходитися товарами з місцевих ринків. Обирають не туристичні маршрути. Спочатку їх проєкт втілювався в радіопередачу «Двоколісні хроніки», яка виходила на українському радіо «Промінь» щотижня від грудня 2014 р. по жовтень 2015 р. У 2016 р. у передачі з'явився третій ведучий – Марко, син подружжя, який народився в лютому 2016 р. під час мандрівки до Австралії. Протягом 6 місяців у 2017 р. «Двоколісні хроніки» транслювали на Громадському телебаченні. У 2018 р. продовження телепроєкту транслював телеканал «Тера». Програма нагадує щоденник мандрівника, який знімає автор і ведучий Володимир Муляр. У ній немає історій про країну, але ведучі знайомлять глядачів з місцевою кухнею, країною, дорогами тощо.

У 2016 р. на телеканалі «Інтер» транслювали програму «Навколо М». Ведуча – Леся Нікітук, яка щотижня вирушає до нової країни, аби скласти перший у світі путівник по чоловіках. Леся знайомиться й ходить на побачення з 5–6 чоловіками. Спостерігаючи за спілкуванням під час цих зустрічей, глядачі можуть краще пізнати країну: особливості менталітету, традиції, стереотипи та інші нюанси. Усі герої проєкту – справжні, з реальними іменами й історіями. Але є в кожній програмі і продумані ситуації, невеликі комедійні сценки, які грає ведуча. На офіційному сайті телеканалу є 12 випусків програми.

Спецпроєкт програми «Абзац» («Новий канал») називався «Європа за копійки» (2017–2018 рр.). Цікавий формат програми – молода дівчина-ведуча сама подорожує містами Європи за 100–200 євро й показує глядачам, як і де дешево можна поселитися, як економити на екскурсіях і самому оглядати всі визначні місця, а також знайомить з місцевими жителями й готує місцеві страви. Формат програми легкий, розважальний і легко сприймається. Ведуча Марія Себова їздить світом з оператором, але є кадри, де вона сама себе знімає на смартфон.

У 2018 р. на «Новому каналі» стартувала програма «Заробітчани». Спочатку вона була спецпроєктом програми «Абзац», а після її закриття відокремилася й стала самостійною програмою. «Заробітчани» – це програма про журналістів, які їздять по світу й влаштовуються на найбільш популярні серед українських емігрантів спеціальності, які не потребують досвіду. Кожна серія – це випробування для двох журналістів, які шукають вакансії по всьому світу ц влаштовуються на роботу. Вони занурюються в нову професію й відчують усі переваги та недоліки українських заробітчани на собі. Поміляються, отримують травми під час роботи, потрапляють у пастки аферистів і мають проблеми з мовою.

У 2018 р. на телеканалі «СТБ» вийшла нова тревел-програма «Світами за скарбами». Її формат зовсім інший, ніж коли-небудь був представлений на українському телепросторі. Це адаптація формату Final Adventure, який стартував у 2013 р. на телеканалі МВС (Південна Корея). За концепцією, вісім пар учасників, яких пов'язують сімейні або дружні стосунки, пройдуть квест у різних куточках світу, щоб знайти головний приз – 500 тис. грн. Учасникам довелося побувати в ролі вуличних музикантів, скульпторів, постановників, продавців на ринку; справлятися з компасом і шукати підказки на людних площах; впізнавати будівлі за старими фотографіями та наборами дрібних речей; а також навчитися долати свої потаємні страхи. Вийшов лише 1 сезон з 15 серій. Це своєрідна квест-подорож, хоч організатори її позиціонують як саме тревел-програму.

У 2019 р. на українському регіональному телеканалі «UA: Львів» транслюють документальний цикл програм «Мегаполіси». Це документальні короткометражні програми про великі міста різних країн. У 2018 р. цю програму транслювали на телеканалі «КРТ». Програма показує глядачам туристичні маршрути, маловідомі цікавинки, місцеві звичаї та історію. Цикл включає 13 серій по 30 хвилин, кожна серія – сім коротких сюжетів, присвячених окремому місту. Це справжня документальна програма, у якій немає елементів шоу й ведучих.

У 2019 р. на телеканалі «К1» транслювали тревел-програму «Вірю не вірю», де головний ведучий – Андрій Бедняков. Це російська пізнавальна телепередача, яку ще у 2015 р. транслювали на телеканалі «П'ятниця». У кожному випуску програми Андрій Бедняков відвідує нову країну й розповідає 5 фактів про цю країну, 1 з яких виявляється неправдою. Спочатку ведучий за допомогою місцевих жителів намагається дізнатися докладніше про той чи інший факт. Який з фактів був неправильний, він розповідає в кінці програми.

IV. Висновки

Отже, на українських телеканалх є багато різних тревел-програм, які різняться жанрами. Також у нас є російські тревел-програми. Багато телеканалів повторно транслюють тревел-програми, адже

вони користуються популярністю в глядачів і не втрачають своєї актуальності. Багато випусків тревел-програм можна переглянути на YouTube-каналі або в архівах на сайтах телеканалів.

Українські телеканали протягом 1991 до 2019 рр. створили та транслювали велику кількість цікавих тревел-передач. Це дослідження буде цікавим тим, хто вивчає тревел-журналістику, зокрема тревел-програми, а також творцям та розробникам нових тревел-передач для вітчизняного телебачення.

Список використаної літератури

1. Веремчук Т. Тревел-шоу: на краю світу, на межі жанрів. *Детектор Медіа*. URL: <https://detector.media/production/article/63200/2011-05-30-trevel-shou-na-krayu-svitu-na-mezhi-zhanriv/> (дата звернення: 15.10.2019).
2. Куди і навіщо подорожують на наших каналах. *Медіаняня*. URL: <https://mediananny.com/obzory/16600/%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B8/12528/a%20href=> (дата звернення: 17.11.2019).
3. Печеранський І., Катренко В. Характеристика жанрів тревел-журналістики. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтва. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2019. № 1. Т. 2. С. 33–41.

References

1. Veremchuk, T. (2011). Trevel-shou: na kraiu svitu, na mezhi zhanriv [Travel show: on the edge of the world, on the brink of genres]. *Detektor Media*. Retrieved from <https://detector.media/production/article/63200/2011-05-30-trevel-shou-na-krayu-svitu-na-mezhi-zhanriv/> [in Ukrainian].
2. Kudy i navishcho podorozhuiut na nashykh kanalakh [Where and why travel on our channels]. (2011). *Medianania*. Retrieved from <https://mediananny.com/obzory/16600/%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B8/12528/a%20href=> [in Ukrainian].
3. Pecheranskyi, I., & Katrenko, V. (2019). Kharakterystyka zhanriv trevel-zhurnalistyky [Characteristics of travel journalism genres]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystutstv. Seria: Audiovizualne mystetstvo i vyrobnytstvo*, 2 (1), 33–41 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.11.2019.

Received 25.11.2019.

Mudra I., Kitsa M. History of the Travel Program on Ukrainian Television

The article deals with the current state of travel journalism on Ukrainian TV channels. The article describes the chronological formation and development of travel journalism on Ukrainian television as a new thematic area on domestic TV channels. Through the study of the evolution of travel programs, we can see the modern features of new travel programs and claim that modern travel programs on Ukrainian television are better and more interesting than their predecessors in the 90s and early 2000s. Each of the programs we have analyzed has its own peculiarity, which may consist in geographical coverage, thematic specificity, mastery of the presenters and more. But all these programs combine the element of travel and cognitive nature. Most of the TV shows on Ukrainian television appeared in 2011. Some of these programs were only translated for one season, while others are still broadcasted. These are the programs «Inside Out» by Dmitry Komarov and «The Eagle and the Rescue». The secret to the success of these broadcasts is authentic content, interesting program design, and, of course, mastery of the presenters. And if in the program «Eagle and Rescue» pairs of presenters are constantly changing, then in «Inside the World» the author and host of the program remains unchanged. Moreover, Dmitry Komarov's awareness and rating is constantly growing, which gives reason to speak about his remarkable authority and skill, as well as good selected countries for travel and program format. The originals are also Eurochekin and Zarobitchany programs, where, in addition to traveling, the presenters reveal the peculiarities of living and working abroad. These transfers are of significant importance, because in Eurochekin, the presenters highlight the features of traveling abroad by own car, and in the «Earnings» – the specifics of work and earnings in different countries. In general, the results of the study indicate that modern travel programs are on the verge of a new stage of development.

Key words: travel journalism, travel shows, travel shows, travel, TV channels.